

บทที่ 7

การลงเสียงเน้นหนักในคำประสมและวลี

คำในภาษาอังกฤษจะมีการสร้างคำได้หลายรูปแบบ อาทิ การใส่อุปสรรคและปัจจัยหน้าและท้ายพยางค์หรือคำที่เป็นฐาน (root or stem) ดังได้กล่าวแล้วและยังมีการสร้างคำด้วยการรวมคำที่เป็นหน่วยคำอิสระ 2 หน่วย หรือมากกว่าเพื่อทำให้เกิดเป็นคำประสม (compounds) ชนิดต่าง ๆ หลายชนิดตามลักษณะการแบ่งชนิดของคำ (parts of speech) แต่มี 3 ชนิดใหญ่ๆ เป็นการประสมระหว่างคำที่มีความหมายตามพจนานุกรม (content words หรือ full words) มีใช้คำที่ทำหน้าที่ทางไวยากรณ์ (grammatical words หรือ form words) รวมกับชนิดของคำอื่น ๆ

คำประสม 3 ประเภทนี้ได้แก่

1. คำนามประสม (compound nouns)
2. คำคุณศัพท์ประสม (compound adjectives)
3. คำกริยาประสม (compound verbs)

การลงเสียงเน้นหนักบนพยางค์ใดพยางค์หนึ่งในคำประสมชนิดต่างๆ นับเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับผู้ที่ต้องการฝึกวิธีออกเสียงภาษาอังกฤษให้ถูกต้อง เพราะการออกเสียงคำประสมบางคำ ถ้าลงเสียงเน้นหนักผิดจะทำให้สื่อความหมายผิดทันที พิจารณาจากการถามประโยค yes-no question ดังต่อไปนี้

Do you see that green house ?

การออกเสียงคำ green house ในประโยคนี้ผู้พูดต้องลงเสียงเน้นหนักในคำให้ถูกต้อง ถ้าเป็นภาษาเขียนอาจไม่มีปัญหาเพราะถ้าเป็นคำนามประสมจะเขียน 2 หน่วยคำนี้ติดกัน (solid) คือ greenhouse ซึ่งจะหมายถึง คำนามประสม “เรือนเพาะชำ” แต่ถ้าเขียนแยกจากกัน (two words) จะกลายเป็นนามวลี green จะเป็นคำคุณศัพท์ทำหน้าที่เป็นส่วน

ขยายคำนามซึ่งเรียกว่า modifier และ house จะเป็นคำนามที่ถูกขยายด้วยคำคุณศัพท์ green, green house จึงหมายความว่า “บ้านที่ทาสีเขียว” มิใช่เรือนเพาะชำ ปัจจัยที่จะทำให้คำนาม greenhouse และคำนามวลี green house มีความหมายต่างกันในภาษาพูดคือ การลงเสียงเน้นหนัก

คำนามประสมจะลงเสียงเน้นหนักบนส่วนแรกของคำประสม

gréenhouse /grínhaus/

คำนามวลีจะลงเสียงเน้นหนักบนส่วนหลังหรือส่วนที่เป็นคำนาม

green hóuse /grinháus/

สำหรับพยางค์ที่ไม่ได้รับการลงเสียงเน้นหนักที่สุด (primary stress) จะต้องลงเสียงเน้นหนักในระดับใดนั้นจะได้กล่าวต่อไป

1. การลงเสียงเน้นหนักในคำนามประสม (compound nouns)

การสร้างคำนามประสมจะมีลักษณะของคำประสม โดยมีคำนามเป็นส่วนสำคัญ และมีชนิดของคำอื่นประสมกับคำนามดังกล่าว อาทิ คำนาม + คำนาม คำกริยา + คำนาม คำนาม + กริยา คำคุณศัพท์ + คำนาม คำกริยาวิเศษณ์หรือคำบุพบท + คำนาม เป็นต้น แต่คำนามประสมบางคำอาจไม่ได้มีส่วนประสมของคำนามกับคำชนิดอื่นก็ได้ อาทิ sit-in เป็นคำนามประสมชนิด คำกริยา + คำบุพบท

ลักษณะของคำนามประสมจะมี 3 ลักษณะ คือ

1. เขียนคำทั้ง 2 คำติดกัน (solid)

boyfriend football midnight shorthand

2. เขียนคำ 2 คำ แยกกัน (two words)

dining room key hole railway station rocking chair

3. ประสมคำโดยมีเครื่องหมาย hyphen (hyphenate)

after-care sit-in son-in-law walk-in

คำนามประสม จะมีการลงเสียงเน้นหนักที่สุด (primary stress) บนส่วนแรกของคำ ในขณะที่ส่วนหลังของคำประสมจะต้องลงเสียงเน้นหนักด้วย แต่เป็นการลงเสียงเน้นหนักที่เบากว่าส่วนแรก และเนื่องจากคำนามประสมเป็นลักษณะของคำมีไวยากรณ์ เสียงเน้นหนักระดับรองลงมาจึงใช้เสียงเน้นหนักระดับสาม (tertiary stress) ดังนี้

boyfriend /bɔɪfrɛnd/ key hole /kiːhɒl/ sit-in /sɪtɪn/

การลงเสียงเน้นหนักที่สุดบนส่วนแรกของคำประสม และเสียงเน้นหนักระดับสามบนส่วนหลังของคำประสมนี้ ถ้าส่วนแรกหรือส่วนหลังเป็นคำที่มีมากกว่า 1 พยางค์ เสียงเน้นหนักก็จะลงบนพยางค์ที่ลงเสียงเน้นหนักเดิม

candlestick /kændəlstɪk/ dining room /daɪnɪŋrʊm/

pickpocket /pɪkpækət/ sleeping sickness /slɪpɪŋsɪknəs/

ฝึกออกเสียงคำนามประสมต่อไปนี้

noun + noun

béehíve	flúte plàyer	páperweíght
bírthdày	gás èngine	psálm bòok
bóokcàse	grásshòpper	schóol tèacher
bóy fríend	hándbàg	sít-ín
búsbòy	háirbrùsh	snówbàll
cáble tèlevision	hóusekèeper	súitcàse
cándlestíck	kéy hòle	táblespòon
cátfish	lándlòrd	táxi dríver
dáybbréak	líghthòuse	téatíme
dínner tàble	nétwòrk	wáll pàper
dóor hàndle	mídníght	wáterpròof
flágpòle	níghtlífe	wíndscrèen

adjective + noun

bláckbòard	gréénfínch	shóρθhànd
bláckbírð	gréénhòrn	swééthèart
blácklíst	gréénhòuse	w híte còllar
blúebèll	réd càrpet	Whíte Rússian

adjective + noun

dárkròm	Réd Cròss	whíte slàve
gréen bèan	réd herring	whíte spàce
gréen bùg	rédtàpe	

verb + noun

cútglàss	kílldèer	píckpòcket
cútgràss	kílljòy	slíde rùle
cútthròat	pásswòrd	
Hóvercraft	píck-me-ùp	

verb-ing¹ + noun

chéwing gùm	fíghting màn	sítting ròom
dáncing gírl	rócking chàir	smélling sàlts
díning ròom	sáiling bòat	smóking ròom
dréssing ròom	sléeping bàg	wríting pàper ²
físhing físh	sléeping càr	
físhing ròd	sléeping píll	

noun + verb

bírthcontròl	mílkshàke	nóse díve
hándshàke	móonshíne	súnshíne
lég-pùll	nóseblèed	

preposition + noun

áftercàre	áfterwòrd	óutlíne
áfterlífe	áfterwòrld	óutbùrst

¹ verb-ing อาจจัดเป็นคำนามประเภทหนึ่ง หรือเรียกว่า gerund เพราะทำหน้าที่เสมือนคำนามได้

² คำนามประสมชนิด verb-ing + noun จะเป็นแบบเขียนแยกกัน (two-words)

preposition + noun

áftermàth	óveràge	óutcròss
áfternòn	óverdòse	únderwèar
áfter-shàve	óvermàn	
áftertìme	óutlàw	

การลงเสียงเน้นหนักคำนามประสมที่มีมากกว่า 2 คำ

คำนามประสมบางคำจะมีการประสมคำถึง 3 คำด้วยกัน โดยที่ 2 คำแรกเป็นคำนามที่มีลักษณะคำคุณศัพท์ + นาม อาทิ hot water หรือ waste paper และคำนามวลีนี้อาจจะประสมคำนามอื่น กลายเป็นคำนามประสม 3 คำได้

hot wáter jug
hot wáter bottle
waste páper basket
waste páper product
waste wáter bucket

คำนามประสมในลักษณะนี้จึงมีการลงเสียงเน้นหนักที่คำนามหลักเดิม และถ้าจะลงเสียงเน้นหนักทุกคำ คำแรกซึ่งเป็นคำคุณศัพท์ขยายนาม ก็จะลงเสียงเน้นหนักกรองในระดับสอง คือ secondary stress และคำนามสุดท้ายจะมีเสียงเน้นหนักระดับสามดังนี้

hót wáter jùg
wáste páper bàskèt
wáste wáter bùckèt

เปรียบเทียบการลงเสียงเน้นหนักระหว่างคำนามประสมและนามวลี

คำนามที่ถูกขยายด้วยคำคุณศัพท์ หรือที่เรียกว่านามวลี (noun phrase) จะมีลักษณะการลงเสียงเน้นหนักแตกต่างไปจากคำประสม เนื่องจากนามวลีจะมีส่วนที่สำคัญคือ คำนาม ส่วนคำคุณศัพท์จะเป็นคำที่ทำหน้าที่บอกคุณลักษณะของคำนาม จะมีความสำคัญรองจาก

คำนาม คำนามจึงต้องถูกลงเสียงเน้นหนักที่สุด และคำคุณศัพท์จะมีเสียงเน้นหนักที่สอง (secondary stress)

white shirt	(เสื้อเชิ้ตสีขาว)
expensive car	(รถราคาแพง)
famous writer	(นักเขียนที่มีชื่อเสียง)
delicious food	(อาหารอร่อย)

คำนามประสมบางคำจะมีลักษณะการสะกดคำเหมือนกับคำนามที่มีคำคุณศัพท์ขยาย การลงเสียงเน้นหนักที่ต่างกัน จะทำให้รู้ว่าคำใดเป็นคำนามประสม และคำใดเป็นนามวลี

การลงเสียงเน้นหนักคำนามประสม		การลงเสียงเน้นหนักนามวลี	
blackbird	(นกชนิดหนึ่งคล้าย นกสาลิกา)	black bird	(นกมีขนสีดำ)
blackboard	(กระดานดำ) (สื่ออะไรก็ได้)	black board	(กระดานหรือไม้ที่ทาสีดำ)
bluebell	(ดอกไม้ชนิดหนึ่ง)	blue bell	(กระดิ่งสีฟ้า)
dancing girl	(นักเต้นรำ ผู้หญิงที่มีอาชีพเต้นรำ)	dancing girl	(หญิงสาวที่กำลังเต้นรำ)
darkroom	(ห้องล้างรูป ล้างฟิล์ม)	dark room	(ห้องที่ไม่สว่าง ห้องมืด)
fighting man	(นักสู้)	fighting man	(ผู้ชายที่กำลังต่อสู้)
greenhouse	(เรือนเพาะชำ)	green house	(บ้านสีเขียว)
greenbean	(ถั่วแขก)	green bean	(ถั่วสีเขียว)
sailing boat	(เรือใบ)	sailing boat	(เรือที่กำลังแล่น)
visiting professor	(อาจารย์แลกเปลี่ยน)	visiting professor	(อาจารย์ที่กำลังมาเยี่ยม)
White House	(ที่พำนักประธานาธิบดีของสหรัฐอเมริกา)	white house	(บ้านสีขาว)

2. การลงเสียงเน้นหนักในคำคุณศัพท์ประสม (compound adjectives)

คำคุณศัพท์ประสมจะมีการสร้างคำโดยมีคำคุณศัพท์เป็นชนิดของคำหลักประสมกับคำชนิดอื่นๆ อาทิ คำนาม คำกริยา (ทั้งคำกริยาและ verb-ed, verb-ing) คำคุณศัพท์เอง คำบุพบท และกริยาวิเศษณ์ บางคำไม่มีคำคุณศัพท์รวมอยู่ด้วยก็มี

ตามปกติแล้ว คำคุณศัพท์ประสมจะมีการลงเสียงเน้นหนักเท่า ๆ กันทั้งสองคำ แต่การลงเสียงเน้นหนักที่สุดให้ดูคำที่มีความหมายหลัก เมื่อเวลาลงเสียงเน้นหนักให้ใส่เครื่องหมาย / ˈ / บนคำที่เป็นแกนของความหมาย คำอื่นให้ใส่เสียงเน้นหนักระดับสาม

n. + adj.

blóodthirsty	cólorblind	cólorfast
--------------	------------	-----------

n. + v.-ing

bréathtàking	wéightcàrrying	
--------------	----------------	--

n. + v.-ed

sunbàked		
----------	--	--

adj. + adj.

bàd-témpered	grèen - éyed	òld fáshioned
bítter-swèet	ill-mánnered	òpen éyed
bròad- mínded	kíndhéarted	wèll tráined
déaf- mùte	míddle áged	
fòur - fóoted	nàrrow - mínded	

adj. + v.

hìgh - ríse	lòw - ríse	
-------------	------------	--

adj. + v.-ed

òpen - énded	rèady - máde	
--------------	--------------	--

adj. + v.-ing

gòod - lóoking		
----------------	--	--

adj. + n.

lòw - tést	òff cólor	sècondhánd
------------	-----------	------------

v. + prep.

sée - thròugh		
---------------	--	--

v. + adv.

wráp - ùp		
-----------	--	--

3. การลงเสียงเน้นหนักในคำกริยาประสม (compound verbs)

คำกริยาประสมส่วนใหญ่จะเป็นการประสมคำระหว่างคำกริยาวิเศษณ์ หรือคำบุพบทกับคำกริยา และคำกริยากับคำนาม หรือคำกริยากับคำคุณศัพท์ เสียงเน้นหนักจะอยู่บนคำกริยา

3.1 คำกริยาวิเศษณ์ + คำกริยา และ คำบุพบท + คำกริยา เสียงเน้นหนักที่สุดจะอยู่บนคำกริยา และเสียงเน้นหนักระดับสามจะอยู่บนคำกริยาวิเศษณ์หรือคำบุพบทที่มีสองพยางค์ขึ้นไป

adv. + v.

outbíd	òverétimate	
--------	-------------	--

prep. + v.

outbráve	òvercóme	ùnderáct
outbréed	òverdó	ùnderbéd
outdó	òverdóse	ùnderchárge
outdráw	òveréat	ùndercút
outflów	òveréstimate	ùnderéstimate
outgó	òverflów	ùndergó
outgrów	òverhául	ùnderrún
outlást	òverhéar	ùnderstánd
outránk	òverláp	withdráw
outséll	òverlóad	withhóld
òverchárge	òverlóok	withstánd

3.2 คำนาม + คำกริยา จะลงเสียงเน้นหนักที่สุดบนคำนาม และเสียงเน้นหนักระดับสามบนคำกริยา

bábyšìt	héattrèat	skíndìve
ghóstwrite	hóusesìt	skýdive
hándcùff	líprèad	skýwrite
headhùnt	próofrèad	týpewrite

3.3 คำคุณศัพท์ + คำกริยา จะลงเสียงเน้นหนักที่สุดบนคำกริยา และเสียงเน้นหนักระดับสามบนคำคุณศัพท์

dòuble - chéck	hàrd - bóil
dòuble - cóver	sòft - lánd
dòuble - cróss	sòft - sóap

การลงเสียงเน้นหนักในคำกริยาลี (phrasal verbs)

คำกริยาลี (phrasal verb or two word verb) ซึ่งมีลักษณะการสร้างคำแบบคำกริยา + คำบุพบท หรือ คำกริยา + คำกริยาวิเศษณ์ จะลงเสียงเน้นหนักบนคำที่สองถ้าเป็นกริยาลีชนิดคำกริยากับกริยาวิเศษณ์ และจะลงเสียงเน้นหนักบนคำกริยา ถ้ากริยาลีมีลักษณะคำกริยากับคำบุพบท คำบุพบทที่ใช้กับคำกริยา ได้แก่ about, at, for, from, of, to, with และ คำกริยาวิเศษณ์ หรือเรียกว่า adverbial particles ที่ใช้ร่วมกับคำกริยา ได้แก่ across, ahead, along, away, back, behind, down, in, on, over, up เป็นต้น

กริยาลีที่ใช้ร่วมกับคำกริยาวิเศษณ์ และมีเสียงเน้นหนักลงที่คำกริยาวิเศษณ์

come acróss	put dówn
come dówn	put óff
come ón	put ón
come óut	put óut
fall dówn	run dówn
fall óut	run awáy
fall óff	set úp
get alóng	start úp

get ó ff	take dów n
get ó n	take ó ff
get ó ut	take ó n
get ú p	take ó ut
make ó ut	take ó ver
make ú p	watch ó ut

กริยาวลีในลักษณะนี้สามารถใช้เป็นคำนามได้ โดยลักษณะของคำจะเขียนติดกัน (solid) หรือมีเครื่องหมาย hyphen (hyphenate) และจะลงเสียงเน้นหนักที่สุดบนส่วนแรกของวลี และลงเสียงเน้นหนักระดับสามบนส่วนหลัง

có me - dów n	rúnarò und
có me - ò n	rúnawà y
fállò ut	rú ndò wn
fállò ff	tá kedò wn
grów n - ù p	tá keò ff
má keù p	tá keò ut
pú tdò wn	tá kedò wn
pú tò ut	tá keù p

กริยาวลีที่ใช้ร่วมกับคำบุพบท และลงเสียงเน้นหนักที่คำกริยา

appró ve of	tá ke about
ló ok at	tá ke to
ló ok for	tá ke with

การลงเสียงเน้นหนักในวลีชนิดอื่น ๆ

นอกจากคำประสมชนิดต่าง ๆ และกริยาวลีแล้ว ยังมีวลีในลักษณะอื่น ๆ ที่มีกฎเกณฑ์และแนวทางในการลงเสียงเน้นหนักในคำที่ประกอบเป็นวลี (phrase stress) ดังนี้

ลักษณะของวลี

โดยทั่วไป วลีจะประกอบไปด้วยคำที่มีความหมาย (content words หรือ full words) คือ คำนาม คำกริยา คำคุณศัพท์ และคำกริยาวิเศษณ์ เกิดร่วมกัน อาทิ คำกริยาวิเศษณ์กับคำคุณศัพท์ quite good, very happy, fairly expensive หรือคำคุณศัพท์ทำหน้าที่ขยายคำนาม อาทิ tennis shoes, flower vase คำกริยากับคำกริยาวิเศษณ์ drive slowly, walk fast เป็นต้น วลีอาจประกอบด้วย คำที่มีความหมายเหล่านี้ร่วมกับคำที่ทำหน้าที่ทางไวยากรณ์ซึ่งเรียกว่า grammatical words หรือ form words อาทิ บุพบทวลี in the morning, on Monday, at home, by my mother, with red dress, in the garden, on the plane, of the book วลีที่เป็นสำนวนชนิดต่าง ๆ อาทิ วลีรูปแบบขนาน ที่เป็น fixed collocation¹ อาทิ arts and crafts, bed and breakfast, cart and horse, ham and eggs, law and order และ safe and sound เป็นต้น วลีอาจจะเป็นลักษณะสำนวน (idioms) ชนิด kick the bucket, pass the hat, read between the lines หรือ spin the beans

การลงเสียงเน้นหนักในวลีโดยทั่วไป จะลงเสียงเน้นหนักในคำที่เป็นคำที่ให้ความหมาย คือ คำนาม คำกริยา คำคุณศัพท์และกริยาวิเศษณ์ จะไม่ลงเสียงเน้นหนักในคำที่ทำหน้าที่ทางไวยากรณ์ อาทิ คำนำหน้านาม คำบุพบท คำสรรพนาม คำสันธาน และคำกริยาช่วย เป็นต้น ถ้าเป็นวลีที่ประกอบไปด้วยคำที่มีความหมายด้วยกัน จะลงเสียงเน้นหนักในคำที่เป็นแกนของความหมาย อาทิ drive slowly, usually late, very good หรือถ้าเป็นบุพบทวลีเสียงเน้นหนักจะลงที่คำนาม อาทิ in the morning เป็นต้น เกณฑ์การลงเสียงเน้นหนักดังกล่าวเป็นลักษณะโดยทั่ว ๆ ไป ซึ่งเป็นการพูดในเหตุการณ์ธรรมดา เป็นการบอกหรือให้ข้อมูลในลักษณะปกติ ไม่มีลักษณะพิเศษเฉพาะ อาทิ การแสดงความเห็นด้วย ไม่เห็นด้วย ชัดแย้ง แสดงความรู้สึกประหลาดใจ หรือไม่แน่ใจ ซึ่งถ้ามีลักษณะพิเศษ ไม่ธรรมดา การลงเสียงเน้นหนักอาจเปลี่ยนไปได้

¹ fixed collocation คือ การเกิดของคำร่วมกัน และสลับที่กันไม่ได้ อาทิ อาหารที่เรียกว่า fish and chips หรือสำนวน hand in hand

วิธีลงเสียงเน้นหนักในวลีชนิดต่าง ๆ จะมีลักษณะดังนี้

1. วลีที่ประกอบไปด้วยคำคุณศัพท์หรือกริยาวิเศษณ์ ที่มีคำกริยาวิเศษณ์ชนิดที่เรียกว่า intensifier ทำหน้าที่ขยายคำคุณศัพท์หรือกริยาวิเศษณ์ด้วยกันให้ลงเสียงเน้นหนักที่คำคุณศัพท์หรือกริยาวิเศษณ์ที่ถูกขยาย

exceptionally talented	quite merrily
extraordinary unchanged	somewhat abnormal
fairly happy	very good
quite right	very slowly

2. วลีที่ขึ้นด้วยบุพบท ให้ลงเสียงเน้นหนักบนคำสุดท้ายที่เป็นคำนาม

at home	of the boy
at the market	of the year
behind the bush	on the train
behind the strike	on the barn
in her hand	with my student
in front of the church	with a rod

3. วลีที่ขึ้นต้นด้วย verb-ing หรือ verb-ed ที่เรียกว่า participial phrase ให้ลงเสียงเน้นหนักที่สุดบนคำที่ให้ความหมาย (content words) ที่เป็นคำสุดท้ายของวลี

(After) finishing his homework, _____.

(Before) leaving for work, _____.

Being attacked, _____.

Being invited to your home, _____.

Being unable to afford a car, _____.

Driven carefully, _____.

Having finished his homework, _____.

Hoping to surprise her, _____.

Looking out of the window, _____.

Needing some m6ney, _____.

On being introduced to somebody, _____.

Walking down the hill, _____.

Walking happily, _____.

While watching TV last night, _____.

While walking to class, _____.

4. วิธีชนิด คำนาม + and + คำนาม และคำกริยา + and + คำกริยา และคำคุณศัพท์ + and + คำคุณศัพท์ หรือ คำนาม + คำบุพบท + คำนาม ที่มีลักษณะเป็นคำประเภท fixed collocations จะลงเสียงเน้นหนักบนคำสุดท้าย

4.1 วิธีที่เป็นสำนวนชนิด คำนาม + and + คำนาม

arts and cráfts	heart and sóul
bed and bréakfast	husband and wife
body and sóul	law and órder
cart and hórse	light and sóund
come and gó	pots and páns
deaf and dúmb	rise and fáll
east and wést	safe and sóund
flesh and bl66d	sports and gámes
forks and sp66ons	thick and thín
give and táke	time and tíde

4.2 วิธีแบบขนาน คำนาม + คำบุพบท + คำนามที่เป็นคำเดียวกับคำแรก

arm in árm	face to fáce
day by dáy	hand in hánd
day after dáy	hour and hóur